โครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้ชีวิต เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรคไต สุขภาพจิต และโรคทางระบบประสาท เป็นต้น ซึ่งมีคนไทยเสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ปีละกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ราย ข้อมูลกระทรวงสาธารณสุขคาดการณ์ว่ามีผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ประมาณ ๓๓ ล้านคน ป่วยด้วยโรคเบาหวาน ๖.๕ ล้านคน โรคความดันโลหิตสูง ๑๔ ล้านคน โรคไตทุกระยะ ๑ ล้านคน โรคมะเร็ง ๔.๔ แสนคน (รายใหม่ ๑.๔ แสนคนต่อปี) ปัญหาสุขภาพจิต ๑๐ ล้านคน ค่าใช้จ่ายในการรักษา โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) สูงกว่า ๖๒,๑๓๘ ล้านบาท

ปัจจุบันการคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพื่อตรวจพบโดยเร็วที่สุด และการให้การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังอย่างใกล้ชิด เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่ใช้ในการป้องกันการเกิดโรค และควบคุมอาการของโรคอย่างมีประสิทธิภาพการตรวจคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพื่อตรวจพบผู้ป่วยรายใหม่เพื่อเข้าสู่กระบวนการรักษาโดยเร็วที่สุด ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) โดยในพื้นที่อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี จากการดำเนินการคัดกรองประชากรกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน (ประชากรอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป) พบประชากรกลุ่มปกติ จำนวน ๘,๙๔๖ คน กลุ่มเสี่ยง จำนวน ๑,๓๐๔ คน กลุ่มสงสัยป่วย จำนวน ๑๒๕ คน และการดำเนินการคัดกรองประชากรกลุ่มเสี่ยงโรคความโลหิตสูง (ประชากรอายุ ๓๕ ปีขึ้นไป) พบประชากรกลุ่มปกติ จำนวน ๗,๔๙๑ คน กลุ่มเสี่ยง จำนวน ๑,๖๓๕ คน กลุ่มสงสัยป่วย จำนวน ๓๘๘ คน ทั้งนี้ อสม. มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ด้านสุขภาพ การเฝ้าระวัง และการคัดกรองความเสี่ยงด้านสุขภาพในชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพตามนโยบายการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน เพื่อให้ อสม. สามารถทำการคัดกรองและติดตามสัญญาณชีพต่างๆ เช่น ความดันโลหิต ระดับน้ำตาลในเลือด ปริมาณเกลือในอาหาร อุณหภูมิร่างกายและค่าดัชนีมวลกาย (BMI) เป็นต้น จะช่วยส่งเสริมการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมและต่อเนื่อง การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีห่างไกลจากโรค NCDs จะช่วยลดภาระทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงลดความแออัด ในโรงพยาบาลและการใช้ทรัพยากรทางการแพทย์อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์ จึงจัดทำโครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำ อสม. ให้มีศักยภาพในการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน

สำเนา

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์และถ่ายทอดความรู้และกระตุ้นให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้อย่างถูกต้อง

๒.๒ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) (โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง) ในชุมชน และได้รับบริการให้คำปรึกษา แนะนำการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์ จำนวน ๑๐๐ คน

๔. วิธีการดำเนินงาน...

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ จัดทำโครงการนำเสนอนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี วางแผนการดำเนินโครงการและกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม

๔.๒ ประสานผู้รับผิดชอบงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในสังกัด เพื่อคัดเลือกแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่ และประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้ารับการอบรมพัฒนาศักยภาพ

๔.๓ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ทักษะการสื่อสาร การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การคัดกรองเบื้องต้นโดยการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ และขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์คนไทยห่างไกล NCDs ในตำบลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์

๔.๔ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดำเนินการคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ตามกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อย่างน้อย ๓ ใน ๔ รายการ ดังนี้ ๑) การวัดสัญญาณชีพ (ความดันโลหิต, ชีพจร, อัตราการหายใจ) ๒) ชั่งน้ำหนัก/วัดส่วนสูง ๓) การตรวจระดับน้ำตาล (DTX) และ ๔) การคำนวณดัชนีมวลกาย (BMI)

๔.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ออกติดตามเยี่ยมบ้านกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มสงสัยป่วยโรคไม่ติดตามเรื้อรัง

๔.๖ ประเมินผลการดำเนินโครงการ ทั้งก่อน-หลังอบรม และติดตามผลลัพธ์ในชุมชน สรุปผลการดำเนินโครงการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๖. สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุมโรงพยาบาลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี สำเนา

๗. งบประมาณ

จากเงินบำรุงของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์ (เงินสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานภายใต้โครงการจัดหาระบบการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลพร้อมเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

กิจกรรม จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อให้มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้และกระตุ้นให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ในการดำเนินการคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์ จำนวน ๑๐๐ คนระยะเวลา ๑ วัน เป็นเงินรวม ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ดังนี้

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐๐ คน x ๕๐ บาท x ๑ มื้อ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐๐ คน x ๒๕ บาท x ๒ มื้อ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท ฟ

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายกันได้

๘. ผลที่คาดว่า...

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ประชาชนได้รับบริการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นและคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) (โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง) อย่างครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จากแกนนำ อสม. ที่มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่ถูกต้อง

๙. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

๙.๑ แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ มีคะแนนประเมินความรู้หลังการพัฒนาศักยภาพในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๒ ประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายในอำเภอสว่างอารมณ์ ได้รับคำแนะนำการนับคาร์บ และความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

๙.๓ กลุ่มเป้าหมายในอำเภอสว่างอารมณ์ ได้รับการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น (อย่างน้อย ๓ ใน ๔ รายการของการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

๑๐. วิธีการวัดผลสำเร็จ

๑๐.๑ แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม

๑๐.๒ แบบประเมินความพึงพอใจ

๑๐.๓ แบบประเมิน/แบบคัดกรองโรคไม่ติดต่อเรื้องรัง

๑๐.๔ แบบรายงานผลการคัดกรองสุขภาพ

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายคธา บัวลา)
นักสาธารณสุขชำนาญการ

๑๒. ผู้เสนอโครงการ

สำเนา

(นายจตุภพ ดิษผล)
สาธารณสุขอำเภอสว่างอารมณ์

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการ

นายประพันธ์ กาญจนตุษฎี
ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการ

อนุมัติ โครงการขับเคลื่อนนโยบายสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ว่าที่ร้อยตรี
(ดนัย พิทักษ์อรรณพ)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี